

СТАНОВЛЕННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ДИТЯЧИХ МИСТЕЦЬКИХ ЗАКЛАДІВ

Постановка проблеми. Нове розуміння сутності й структури виконавської музичної культури школяра передбачає зміну дидактико-методичних підходів до її формування, що актуалізує проблему наукового обґрунтування та створення програм з музичного навчання як чинників становлення виконавської культури учня. Зростання значення феномену виконавської музичної культури особистості в системі дитячої музичної освіти стикається з тенденціями недостатньо чіткого й обґрунтованого визначення його сутності, змісту й структури в сучасних соціально-педагогічних умовах.

Мета статті полягає у спробі проаналізувати необхідність розроблення сучасної дидактико-методичної системи становлення виконавської музичної культури учнів дитячих мистецьких закладів.

Аналіз наукових публікацій. Проблеми з формування виконавської музичної культури учнів досліджували Б. Брилін, В. Мішеченко, Н. Мозгальова, Г. Падалка, О. Теплова, О. Щолокова та ін..

Виклад основного матеріалу. Виконавська музична культура є невід’ємною складовою гармонійного розвитку сучасної молоді, що зумовлює необхідність визначення відповідної структурної організації цього особистісного феномену, який визначається О. Ростовським, як індивідуальний соціально-художній досвід особистості в царині музичного мистецтва [5, с. 96].

І. Барановська, Н. Мозгальова та Н. Казмірчук пов’язують становлення музично-виконавської культури учнів із доцільно організованим репетиційним процесом, який є основою для творчої самореалізації та розвитку soft skills дітей. Вони вважають, що «кожен тип репетицій має свою мету та завдання для її творчого вирішення», а сам репетиційний процес – це «складний, напружений шлях роботи над сценічним втіленням твору, процес постійного

творчого пошуку, що стає можливим за умови створення атмосфери довіри та невимушеного щирого художньо-педагогічного спілкування» [3, с. 19-21].

Досліджуючи виконавську культуру підлітків, Б. Брилін визначив її як інтегративну якість особистості, що виявляється в здатності учня до духовного збагачення засобами музики, яка сприймається та виконується в умовах навчання та дозвілля [1]. О. Теплова зазначає що феномен музичної виконавської культури формується в процесі творчої діяльності особистості, впродовж якого формуються музично-естетичні уподобання людини, інтереси, потреби, почуття, установки, естетичні оцінки, смаки, погляди тощо [6].

У дослідженнях В. Мішедченко поняття музично-педагогічна культура тлумачиться як система музично-педагогічних знань, умінь і навичок, що проявляється в інтегруючій здатності педагога здійснювати музичне навчання й виховання учнів на основі художньо-педагогічного спілкування. Дослідниця доводить, що музично-педагогічна культура відтворює зміст, обсяг, якість та системність педагогічних і музичних знань та умінь, що дозволяють учителю повною мірою реалізувати свій творчий потенціал [2, с. 249]. Отже, особливої актуальності набуває проблема створення певних педагогічних умов, що забезпечить ефективне формування виконавської культури учнів у процесі їхньої музичної підготовки у дитячих мистецьких навчальних закладах.

Г. Падалка визначає поняття «педагогічні умови» як необхідні обставини, цілеспрямовано зорієнтовані на досягнення результативності процесів навчання, виховання, розвитку особистості [4, с.148]. Дослідниця визначає такі необхідні педагогічні умови як: створення позитивної атмосфери навчання; досягнення діалогових засад взаємодії викладача і учня у навчальному процесі; забезпечення пріоритету практичної виконавської діяльності [4, с. 160].

Багорічний досвід Г. Падалки, доводить, що педагогічними умовами формування виконавської культури учнів у мистецьких дитячих закладах, можна визначити інтенсифікацію стильового та жанрового підходу у історико-культурному аспекті в процесі вивчення й виконання українських та зарубіжних музичних творів.

Також музично-виконавська культура розвивається в аналітичному опрацюванні творів музичного матеріалу як ознаки готовності учнів до культурно-виконавської діяльності; при використанні міжпредметних зв'язків; забезпеченні діалогових засад взаємодії вчителя і учня на основі особистісно зорієнтованого підходу до виконавського аспекту навчання; застосуванні активних форм навчання, та різноманітних ситуацій, які формують культуру учнів, зокрема музичну.

Забезпечення діалогових засад взаємодії вчителя і учня на основі особистісно зорієнтованого підходу до навчання має на меті створення таких взаємовідносин між викладачем і учнем, в яких останнього необхідно навчити давати адекватну художньо-естетичну оцінку в виконавському аспекті щодо створення художньо-цінних образних проєктів в процесі музично-виконавської підготовки.

Важливою педагогічною умовою становлення музичної виконавської культури учнів можна визначити інтенсифікацію стильового та жанрового підходу у історико-культурному аспекті в процесі вивчення й виконання українських та зарубіжних музичних творів. Створення цієї педагогічної умови мотивує учнів осмислювати стильову сутність творчості композитора, епоху народження музичного твору.

Ключовою педагогічною умовою становлення музичної виконавської культури учнів, на наш погляд, є спрямування на розвиток творчої самостійності учнів в опануванні музичних творів українських та зарубіжних композиторів, як ознаки готовності учнів до сценічно зорієнтованої виконавської діяльності.

Важливим завданням цієї умови було спрямування особистості учня до творчого пошуку оптимальних способів вираження власного художнього задуму в процесі виконання музичних творів, що було нами визначено як важлива виконавська якість учня.

Висновки. Таким чином, комплексне забезпечення визначених педагогічних умов може стати основою розв'язання проблеми становлення виконавської культури учнів дитячих музичних закладів.

Література

1. Брилін Б. Акомпанемент та імпровізація. Тексти лекцій та методичні матеріали з курсу «Акомпанемент та імпровізація» для студентів музично-педагогічних факультетів ВНЗ, університетів культури і мистецтв, а також для вчителів музики ЗОШ Вінниця. 2006. С. 82.
2. Мішеченко В. Творча діяльність як засіб музичного виховання молодших школярів. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка. Сер.: Педагогічні науки*. 2017. Вип.1.С.247-255.
3. Барановська І.Г., Мозгальова Н.Г., Казмірчук Н.С. Репетиційний процес як простір для творчої самореалізації та розвитку soft skills студентів та дітей. *Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VIII школа методичного досвіду)*. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2020. С. 16-22.
4. Падалка Г. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України. 2008. 274 с.
5. Ростовський О. Методика викладання музики у початковій школі: навч.-метод. посібник [2-е вид. доп.]. Тернопіль. Навчальна книга. Богдан. 2000. 216 с.
6. Теплова О. Педагогічні орієнтири формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчої самореалізації. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2016. Вип. 11. С.110-114.

Язвінський С., м. Вінниця

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. Однією з сучасних тенденцій розвитку освіти є використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Вони сприяють